

Jan Karstein Henriksen Norsk Landbruksrådgiving Agder

Status og arbeid i feltene:

Bildet nedenfor viser bra høststelt økologisk jordbærfelt. Legg merke til at tunnelplasten er tatt ned, rent og luket for ugras i radene og fint kortklippet mellom radene som sikrer god luftsirkulasjon i feltet og godt med lys til plantene.

- **Utvikling og status:** Alle jordbærfelt på Sørlandet er nå ferdigplukket. De fleste felt ellers i landet er også ferdig plukket.
- **Værmelding:** Frem til og med torsdag 1/9 blir det på Sørlandet variabelt med sol og overskyet, dagtemperatur på 18 – 24 grader, moderat vind og en del regnbyger i første del av perioden. Sist i perioden blir været mer stabilt med lettskyet/sol og ingen nedbør.
- **Vanningsbehov og vanning:** Det er variabelt vanningsbehov på Sørlandet fra lite vanningsbehov i vest og mere i øst og innover i distriktet. Vannforbruket i vær med ca 20 grader dagtemperatur vil med bra plantebestand etter høsting være ca 4 mm per dag som tilsier vannbehov på 4 liter per meter plastrad hver dag. Med dryppslange med kapasitet 4 liter per time per meter rad tilsvarer det 2 timer vanning annenhver dag. Med dryppslange med kapasitet 1,25 liter per time per meter rad tilsvarer det 3 timer vanning per dag. Andre kapasiteter må regnes om så plantene får tilsvarende vannmengde per meter rad. Både for lite og for mye vann gir problem. Sjekk jorda di rundt plantene ved å ta noe jord oppi hånda og klemme sammen. Da skal jorda holde sammen i en klump uten

at den smuldrer for mye(for tørt) og en skal heller ikke kunne klemme ut fritt vann av jorda (for mye).

- **Sjekkliste etter avsluttet høsting:** Plasten på tunnelene må være tatt av, vanning etter behov, fortsette jevnlig med Thiovit mot meldugg, klippe mellom radene, luke i radene, gi jern til de sortene som trenger det og gi høstgjødsling nå med pelletert hønsegjødsel. For gjødsling med mikronæring, så må en vente til resultatene av bladprøvene kommer. Se detaljer nedenfor.

Tiltak og arbeid i feltene etter avsluttet høsting:

- **Ta ned tunnelplasten så snart som mulig etter avsluttet plukking.** Frilandsforhold gir mindre meldugg og mindre press og formering av midd. I tillegg får vi full vanningsnytte av eventuell nedbør.
- **Pass på at plantene får vanning også etter høsting.** Vanningsbehovet er mindre enn under høsting og vil nå om sist i august være på max 4 mm pr dag i varmt vær.
- **Ugras:**
 - Straks etter høsting bør ugras og utløpere mellom radene klippes vekk. Gjenta dette med jevne mellomrom etter behov. Lite ugras mellom radene sikrer god luftsirkulasjon i feltene og sikrer også at krypende ugras ikke kryper oppi og etablerer seg i plantehullene.
 - Luk ugras i plantehullene i radene.
- **Sprøytinger mot meldugg med Thiovit må fortsette i alle felt etter avsluttet høsting.** Meldugg angriper blad, knopper, blomster og kart som er under danning og tidlig i utvikling. Gjennom en lang høstesesong i plasttunnel har melduggpresset økt og det er normalt mye meldugg på bladene etter avsluttet høsting. Meldugg på eldre blad kan smitte over på blad som dannes utover høsten. Varme tørre dager og netter med nattedogg utover sommeren og høsten er også forhold som gir mye meldugg. I tillegg vil mye melduggsmitte om høsten gi mer overvintrende meldugg og større smittepress igjen neste vår. Derfor er det jevnlig behov for melduggbekjempelse også etter avsluttet høsting. Det beste og mest aktuelle midlet Thiovit kan også brukes jevnlig etter avsluttet høsting. Thiovit gir ikke fare for resistensutvikling. Hver gang du sprøyter bør det blandes 600 g Thiovit/100 liter vann. I blomstring og etter høsting får vi mye bedre sprøyteeffekt med jordbærradsprøyte siden Thiovit er et kontaktmiddel som bare virker der det treffer. Kjøre på minimum 5 bar trykk og med kjørefart 4 km/time. Temperatur ved sprøyting bør være 5 – 20 grader. Gjenta melduggsprøytingen med 10 – 12 dagers mellomrom videre helt til cirka midt i september, kortest intervall i melduggsvake sorter og når det er varmt og tørt, største intervall i melduggsterke sorter og ved mye regn og kjølig vær. Thiovit kan blandes med ett av gjødslingsmidlene Bortrac, Zintrac og Mantrac ved behov. Thiovit kan ikke blandes med jernpreparatet Ferritrac.
- **Gjødsling med jern:**

Sist i august må det gis jern igjen til alle felt med sortene Sonata, Sonsation, Faith, Flair og Saga som er svake for jernmangel:

- Enten bladgjødsling med 100 ml Ferritrac i 25 liter pr dekar. NB: Kan ikke blandes med Thiovit.
 - Eller gi 200 g Rexolin X60/ 1000 meter rad i dryppvanninga. Rexolin X60 må ikke blandes med andre flytende økologiske gjødselslag.
- **Høstgjødsling:** Jordbærplantene bør ha gjødsling sist i august for å sikre god balansert vekst i knoppdanningen som foregår i september. Denne gjødslinga må tas etter at bladprøven er tatt ut og tunnelplasten må være tatt ned:
- **På lett jord, lite vekstkraftige planter og/eller planter som er lyse i fargen** så kan en gi ca 2 – 3 kg Nitrogen pr dekar. Med pelletert hønsegjødsel Marihøne Pluss (8 – 4 - 5) eller annen gjødsel med 8 % nitrogen blir det da 25 – 35 kg per dekar som tilsvarer 4 – 6 kg pr 100 meter rad strødd oppi plantebestandet midt i radene langsetter plasten. Ved nedbør så vil den gjødsla trenge ned til plantene og virke.
 - **På tyngre jord, med kraftige grønne planter av vekstkraftige sorter** så kan en gi 0 til max 1 kg Nitrogen pr dekar i høst. Med pelletert hønsegjødsel Marihøne Pluss (8 – 4 - 5) eller annen gjødsel med 8 % nitrogen blir det da 0 – 13 kg per dekar som tilsvarer 0 - 2 kg pr 100 meter rad strødd oppi plantebestandet midt i radene langsetter plasten. Ved nedbør så vil den gjødsla trenge ned til plantene og virke.
 - **På vekstkraftige sorter på lett jord eller lite vekstkraftige sorter på tung næringsrik jord** må en gi en mellomting mellom de foregående punkt det vil si 1 – 2 kg Nitrogen per dekar. Med pelletert hønsegjødsel Marihøne Pluss (8 – 4 - 5) eller annen gjødsel med 8 % nitrogen blir det da 13 - 25 kg per dekar som tilsvarer 2 – 4 kg pr 100 meter rad strødd oppi plantebestandet midt i radene langsetter plasten. Ved nedbør så vil den gjødsla trenge ned til plantene og virke.

Jordbær – tips etter nyplanting nå i sommer

- **Sommerplanting av småplanter - dekking med duk om høsten:** Ved planting sist i juli eller begynnelsen av august, så må plantene ha frilandsforhold i 7 – 10 dager etter planting og frem til dagtemperaturen faller under 20 grader. Fra dagtemperaturen videre er under 20 grader og ut hele høsten må plantene være under ett lag fiberduk hele døgnet for at de skal bli store nok og gi mest mulig blomsterknoppdanning når lys- og temperaturforhold er optimale i september. Plantene skal ikke ha tunnelplast på høsten i planteåret.
- **Vanning til småplantene:** Straks etter planting og frem til de har bra rotutvikling i den nye jorda, så må plantene ha vanning (enten som regn eller vanning) ovenfra hver eneste dag i 10 – 14 dager. Dette er særlig viktig ved planting av produksjonsklare importplanter. Særlig i tørt vær med sol og vind er det viktig å gi vann flere ganger til dagen ellers kan uttørkingen og avlingsnedgangen bli katastrofal. Vanning via dryppvanningsanlegget virker ikke før plantene har egne nye aktive røtter noen uker etter planting.
- **Meldugg:** Nye små planter er voldsomt utsatt for melduggangrep etter planting og utover høsten. Straks etter planting må det sprøytes med Thiovit. Følg oppskriften med melduggbehandling som er beskrevet under tiltak i etablerte felt etter høsting.